

Listopad 1942. Gata – strašan četnički pokolj ostavio za sobom smrt, plač i zgarišta u zaleđu Omiša

Na današnji dan 1. listopada 1942. pripadnici četničkih snaga vojvode Đujića iz Knina pod zapovjedništvom Mane Rokvića počinili su strašan pokolj u hrvatskom selu Gatima pokraj Omiša, kao i zaseocima u okolici grada. **Ubili su 96 ljudi**, većinom žena, djece i staraca. Najmlađa ubijena osoba bila je beba od 9 mjeseci, a najstarija starica od 87 godina.

Prije šest godina obilježavala se u Gatama komemoracija i sjećanje na 70. godina ovog strašnog pokolja, a došla je i veleposlanica Italije. Veleposlanik Srbije u Hrvatskoj odbio je doći u Omišu rekavši, mrtav-hladan, da Srbija nema veze s četnicima!

Podsjetimo se, predsjednik Srbije je u to vrijeme bio četnički vojvoda Tomislav Nikolić.

Ovaj dan je najtužniji u povijesti sela Gata, na području stare hrvatske Poljičke republike. Toga dana je od ruke četnika, pod zaštitom talijanske vojske, **usmrćeno 79 Hrvata i Hrvatica** različite životne dobi i spola, **te još 17 Hrvata** u okolnim zaseocima.

Brojni seljani su zaklani ili strijeljani, a selo je zapaljeno. Bile su to prave četničke orgije kakve smo viđali i u Domovinskom ratu: živima su vađene oči, a krv im se nalijevala u posude. Preživjeli su bačeni u njihove zapaljene kuće, tako da su živi izgorjeli. Pokolj se nastavio i u hrvatskom selima **Čišli, Zvečanjama i Ostrvici.**

U zaseoku **Pocelje** u rano jutro **četnici su ubili 7 žena** koje su nosile mlijeko u Omiš. Poklane su na izlazu iz Gata u predjelu koje se zove **Bili stan**. Neke od njih, okrutno mučene, umrle su u teškim mukama.

Talijanska vojska, koja je podržavala četnike, prvo je kamionima prevezla četnike do sela i zadržavala se na glavnim putovima, a četnici su se nakon iskrcavanja razilazili po zaseocima te palili kuće i ubijali. U **zaseoku Podgrac** četnici su nastavili s ubijanjem, strijeljavši nedužne ljude. Nastavili su svoj krvavi pohod i **okupili 30 osoba, muškaraca, žena i djece**, prvo održavši govor koji je završio prijetnjom paleži i pokoljem, nakon kojeg su to sproveli i u djelo. Skupili su ljude na gumno, okružili ih sa svih strana stražom, zapalili im kuće, a nakon toga i njih same.

Osim ovih nedužno stradalih neki su neočekivano preživjeli ranjeni, zaštićeni tijelom majke, oca, brata, sestre ili nekih drugih. Toga dana u **Gatima** bilo je primjera junaštva u kojima su hrabre hrvatske majke, kao mnogo puta u povijesti pa i u Domovinskom ratu, izlagale svoje živote da bi boreći se protiv puške i noža zaštitile i spasile život svoga djeteta.

Njihova se majčinska hrabrost ne smije se zaboraviti.

O svemu tome postoje i brojna svjedočanstva, tako i Andrije Pivčevića koji je tada imao 8 godina i preživio pokolj. Prvo je bio ranjen u nogu, a nakon toga dobio 9 uboda nožem i tako ostavljen umrijeti. Četnici su vjerovali da će umrijeti, a Andrija je uspio preživjeti i danas svjedoči o užasu u omiškom zaleđu.

Četnici su nas 12 polijegali kod seoskog puta i počeli ubijati. *Pokušao sam otrčati, no pogodilo me iz puške u debelo meso i pao sam. Jedan se nadvio nad mene i pitao me čime da me ubije – nožem ili metkom? Molio sam da me pusti, da sam jedina u materu, a on me krenuo bosti bajunetom. Rukom sam zaustavljao bodež. Vidjela su se i crijeva iz rane na trbuhu. Vidio sam kako nabija i bebu na bajunet.”* (Andrija Pivčević)

Na 70. obljetnicu pokolja u Gatama, kada je na mjestu pokolja bio prisutan predsjednik Hrvatske, nadbiskup splitsko-makarski, talijanska veleposlanica u RH Emanuela D’Alessandro koja je novinarima izjavila kako je osjetila potrebu nazočiti današnjem sjećanju na događaj od prije 70 godina koji se više nikad ne smiju ponoviti, jedan čovjek je odbio doći na mjesto pokolja – veleposlanik Srbije.

Prisjećanje na pokolj prošlo je u znaku skandalozne izjave srbijanskoga veleposlanika Stanimira Vukičevića koji je odbio doći u Gata pokloniti se nevinim žrtvama jer, kako je rekao, Srbija nema nikakve veze sa četnicima. Naravno, bila je to klasična bizantinska laž: četnički pokret odavno je rehabilitiran u Srbiji, a predsjednik Srbije u to vrijeme bio je četnik vojvoda Tomislav Nikolić.

Izvor: Narod.hr